

MASFJORDEN KOMMUNE

Ein kommune me er stolte av

Kommuneplanen sin samfunnsdel 2025-2037

Godkjent i kommunestyret den 30.april 2026 i sak 27/2026.

Innhald

1	Forord	3
	Lokalmiljø me er stolte av	3
2	Kommuneplanen sin samfunnsdel	4
2.1	Globale endringar og berekraftig samfunnsutvikling	4
2.2	Nasjonale og regionale forventningar	5
3	Masfjorden - slik har me det i 2026	9
3.1	Folketalsutvikling og tenesteproduksjon	9
3.2	Bustad og lokalmiljø	10
3.3	Kommunikasjon og infrastruktur	11
3.4	Næringsliv	12
3.5	Beredskap	12
3.6	Klima- og naturkvalitetar	13
4	Medverknad	15
5	Masfjorden – framover mot 2035	17
5.1	Kommunen som samfunnsutviklar	18
5.2	Masfjorden i 2035	19
5.2.1	Lokalmiljø me er stolte av	19
5.2.2	Næringsliv me er stolte av	21
5.2.3	Tenester me er stolte av	22
5.2.4	Kommunikasjon og infrastruktur me er stolte av	25
5.2.5	Natur me er stolte av	26
6	Arealstrategi	27
6.1	Føringar for arealdelen	28

1 Forord

Eg vil innleiingsvis takka innbyggjarane i Masfjorden kommune for den gode jobben de gjorde i samband med folkemøta me hadde i alle krinsane i 2025. Med så aktive innbyggjarar vart arbeidet med å laga kommuneplanen sin samfunnsdel enklare enn kva den elles hadde vorte. Det vart samla inn mange 100 innspel, som vart systematisert av den engasjerte plankonsulenten kommunen hadde med seg i arbeidet. Ei stor takk til Aina Tjosås som losa oss gjennom planarbeidet.

Vidare viser prosessen frå oppstarten med å laga planprogram i 2024, til innspelsfasen våren 2025 og til slutt høyringsfasen som var hausten 2025 at å laga ein kommuneplan uansett er ein krevjande politisk prosess, når ulike synspunkt må drøftast grundig i folkevalde organ, og formuleringar til slutt må landast i plandokumentet.

Personleg er eg ekstra nøgd med at me i planen har fått på plass mange gode målsettingar og strategiar knytt til dei fem fokusområda med valde å ha i planen.

Lokalmiljø me er stolte av

Næringsliv me er stolte av

Tenester me er stolte av

Kommunikasjon og infrastruktur me er stolte av

Natur me er stolte av

Dei fem fokusområda har på ein god måte spegla kommunen sin visjon, som er

«Masfjorden kommune – ein kommune me er stolte av»

Det er mitt håp at samfunnsplanen som no ligg føre kan gje ei god retning for Masfjorden, og at den kan hjelpe både innbyggjarar, næringsliv og tilsette i kommunen til å arbeida mot same mål, både når det gjeld å styrka folketalet, ivareta kultur- og naturlandskapet, samt levere gode tenester til alle.

Igjen ein stor takk til alle som har bidratt til ein god kommuneplan !

Sandnes, 08.05.2026

Erlend Kvamsdal

Ordførar

2 Kommuneplanen sin samfunnsdel

Kommuneplanen er det viktigaste styringsdokumentet kommunen har. Planen har ein tekstdel (samfunnsplan) og ein kartdel (arealplan). Samfunnsplanen legg rammer for den samfunnsutviklinga me ønskjer, mens arealdelen legg rammer for korleis areala i kommunen skal nyttast og utviklast.

Samfunnsplanen peikar på den retninga kommunen ønskjer å gå, korleis me skal realisera det me ønskjer og korleis me skal møta utfordringar. Denne planen vil leggja føringar for seinare arbeid med arealplanen.

2.1 Globale endringar og berekraftig samfunnsutvikling

God samfunnsutvikling handlar om å utvikla kommunen på ein måte som tek omsyn til lokale tilhøve og samtidig globale trendar. Særleg gjeld dette miljømessige, økonomiske og sosiale tilhøve.

Når me skal planleggja for ei god utvikling på kort sikt og for framtidige generasjonar, er det trong for å tenkja nytt og jobba annleis. Samstundes må me ta med oss det beste frå fortida.

Distriktssenteret visar til ei rekkje tilhøve som kan vera med på å fremja eller hemma ei berekraftig samfunnsutvikling i distriktskommunane. Samarbeid, tillit, god og langsiktig planlegging, involvering, levande lokalsamfunn, tilgang på arbeidskraft og korte veg til avgjerd, vert tatt fram som døme.

FN sine berekraftsmål

FN sine berekraftsmål er universelle og gjeld for alle land. Noreg er såleis forplikta til å følgja opp måla og regjeringa rapporterer årleg til stortinget om status.

Berekraftsmåla gjev ei retning for kva som må til for å skapa eit meir rettferdig, inkluderande og miljømessig samfunn. Måla fungerer som eit felles rammeverk for både offentlege styresmakter, private aktørar og sivilsamfunn.

Kommunen har eit viktig lokalt ansvar for å bidra til å oppnå berekraftsmåla. Dette gjeld både gjennom eigne tiltak, men også ved å leggja til rette for at innbyggjarar, næringsliv og organisasjonar kan spela ei aktiv rolle.

Kommunen som samfunnsutviklar

Frå å tradisjonelt vera ein serviceaktør, må kommunane i større grad vera ein samfunnsutviklar i tida framover. Store demografiske endringar og natur- og klimaendringar gjer at me må tenkja nytt og rigga kommunen annleis. Dette krev samarbeid og kompromiss mellom ulike aktørar og at ein tenkjer strategisk og langsiktig.

Masfjorden kommune har i lang tid tatt rolla som samfunnsutviklar på alvor. Både gjennom tilrettelegging, men og som aktiv medspelar og bidragsytar. Det er stor vilje, både administrativt og politisk til å få ting gjort og å leggja til rette for dei som ønskjer å bu og driva næring i kommunen.

Kommunen kan ikkje ordna alt, og godt samarbeid med næringsliv, bygdelag og frivillige organisasjonar er viktig for å utvikla kommunen vidare.

2.2 Nasjonale og regionale forventningar

Regjeringa legg kvart fjerde år fram nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging ved å peika på regjeringa sine viktigaste prioriteringar for denne fireårsperioden. Føremålet er å etablera eit felles grunnlag for fylkeskommunane, kommunane og statlege myndigheiter, slik at planprosessane vert effektive, målretta og basert på kunnskap, gode utgreiingar og lokal medverknad.

[Nasjonale forventningar 2023-2027](#) legg særleg vekt på følgjande tema:

- Samordning og samarbeid i planlegginga
- Trygge og inkluderande lokalsamfunn
- Velferd og berekraftig verdiskaping

- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnstryggleik og beredskap
- Tilrettelegging for meir fornybar energiproduksjon

Staten legg føringane og så er det opp til den enkelte kommune å tilpassa desse til lokale tilhøve. Nye planretningslinjer i 2024 for [Klima og energi](#) og [Arealbruk og mobilitet](#) legg opp til større grad av differensiering og betre høve for kommunane å finna gode lokale løysingar. Mellom anna er det vist til at retningslinjene skal bidra til utvikling av levedyktige lokalsamfunn i distriktsområde.

[Utviklingsplan for Vestland 2024-2028 regional planstrategi](#)

Utviklingsplan for Vestland set rammer for korleis fylket dei komande åra skal utviklast økonomisk, sosialt og miljømessig. Planen fokuserer på både dei store, langsiktige målsetjingane og dei konkrete tiltaka som skal bidra til å nå desse. Dei viktigaste føringane i planen er:

- Berekraftig utvikling og grøn omstilling
- Styrking av næringslivet
- Folkehelse og sosial berekraft
- Samferdsel og infrastruktur
- Reiseliv og naturforvaltning
- Demografisk utvikling og busetting
- Regionalt samarbeid og partnerskap

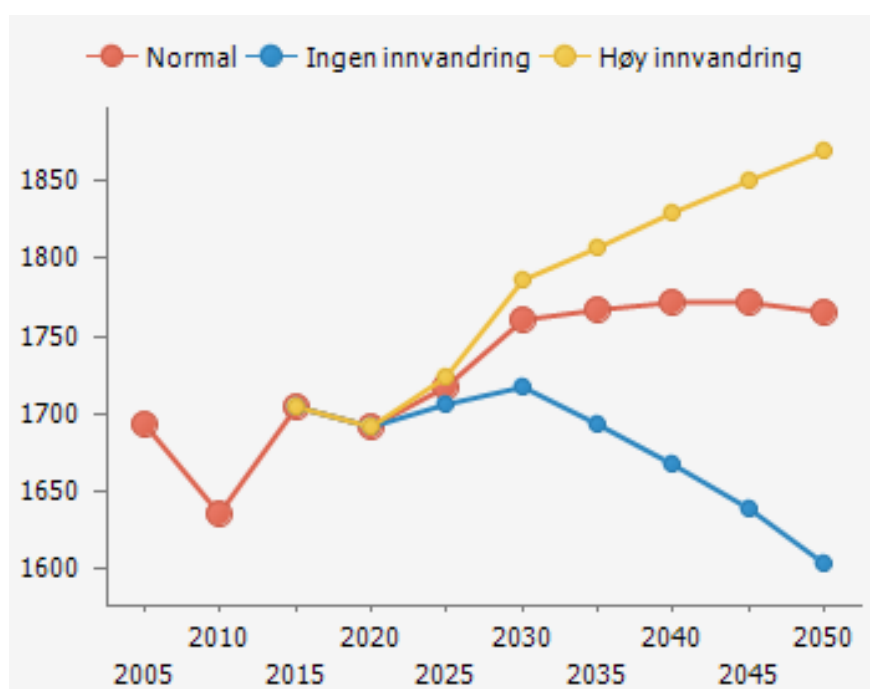

3 Masfjorden - slik har me det i 2026

3.1 Folketalsutvikling og tenesteproduksjon

Masfjorden har hatt eit relativt stabilt folketal dei seinare åra, men til liks med mange andre kommunar så skuldast dette i stor grad innvandring. Mange av desse kjem frå Ukraina og det er såleis usikkert i kva grad dei vert buande i kommunen på sikt. SSB sitt hovudalternativ for folketalssprognosar viser om lag same innbyggjartal i 2050 som i dag, men dette avheng i stor grad at ei vidareføring av situasjonen som har vore dei siste åra, sjå graf frå kommuneprofilen.no under.

Figur 1 Folketalsutvikling i Masfjorden med normal, inga innvandring og høg innvandring (kommuneprofilen.no)

Denne utviklinga, kombinert med fleire eldre i høve tilgjengeleg arbeidskraft, gjer at det vil vera trong for strukturelle endringar innanfor fleire tenesteområde. Folkehelseprofilen 2025 viser at Masfjorden har høgare del innbyggjarar over 80 år enn landsgjennomsnittet. Behova innanfor helse og omsorg vil auka, mens færre born vil kunne redusera trykket på oppvekstområdet. Endringane vil truleg føra til behov for organisasjonsendringar, ny kompetanse, endra bruk av bygg og anlegg osv.

Den viktigaste innsatsfaktoren i tenestetilbodet er dei tilsette. Til liks med mange andre kommunar, så har også Masfjorden vanskar med å rekruttere kvalifiserte fagfolk. For mange som vurderer å flytta til Masfjorden for å jobba, vil det vera avgjerande at også partnar finn arbeid innan rimeleg avstand. Masfjorden har alt i dag godt samarbeid med nabokommunen i nord gjennom Gulen og Masfjorden Utvikling AS. Vidare utvikling av regionen som ein felles arbeidsregion gjennom desentralisert utdanningstilbod, tilrettelegging for lærlingar og praksisplassar er viktige tiltak for å sikra gode tenester også framover.

Bu trygt heime-reforma skal bidra til eit aldersvenleg samfunn, meir heilskap i eldrepolitikken og betre helsehjelp til eldre. Reforma byggjer på tre sentrale verdiar:

- Motverke sosiale ulikskapar gjennom gode fellesskapsløysingar
- Openheit om aldring
- Tryggleik og tilhøyrsløysingar for alle

Mange ønskjer å bu heime i eigen heim så lenge som mogleg. Samstundes føreset dette ein tenleg bustad og godt utbygt heimeteneste. Masfjorden har høg dekning på sjukeheimsplassar samanlikna med andre kommunar, men dette er likevel ikkje tilstrekkeleg til at det vil vera plass til alle som treng eit slikt tilbod framover.

3.2 Bustad og lokalmiljø

Tenleg bustad og godt bumiljø påverkar både den fysiske og psykiske helsa vår. Eksisterande bustadmasse, kva me byggjer og kor me byggjer, kan såleis få stor verknad for tenesteproduksjon og i kva grad innbyggjarane kan leve gode sjølvstendige kvardagsliv.

85 prosent av bustadane i kommunen er einebustader. Mange av desse er eldre gardshus i spreidd busetnad. Når dei som bur der fell frå, eller flyttar ut, vert mange av desse bustadane ståande tomme, eller nytta til fritidsbustad. Bustadprisane er relativt låge på eksisterande bustader, noko som gjer det vanskeleg for utbyggjarar å gjennomføra nye prosjekt. Kommunen har tatt kostnaden med regulering og tilrettelegging for fleire bustadfelt dei seinare åra, men salet går tregt. For mange vil terskelen for å kjøpa tomt og byggja nytt hus vera høg slik bustadprisane på nybygg er i dag. Samstundes melder innbyggjarane at det er stor trong for nye bustader og eit meir differensiert utval av bustadtypar. For fleire kan også leige vera eit godt alternativ, men per i dag er dette ikkje eit alternativ.

Det trengs folk for å halda liv i bygdene og for å sikra eit levande lokalmiljø. Bustader, rik natur, rikt kultur- og næringsliv og tilgang til sjø og naturområde heng tradisjonelt tett saman og er viktige brikker i vidare utvikling av lokalmiljøa i Masfjorden.

Dugnadsånden står sterkt i bygdene og det er viktig å føra tradisjonen med dugnadsarbeid vidare. Dugnadsarbeid er gode arena for å halde ved like gode nabolag og også for integrering.

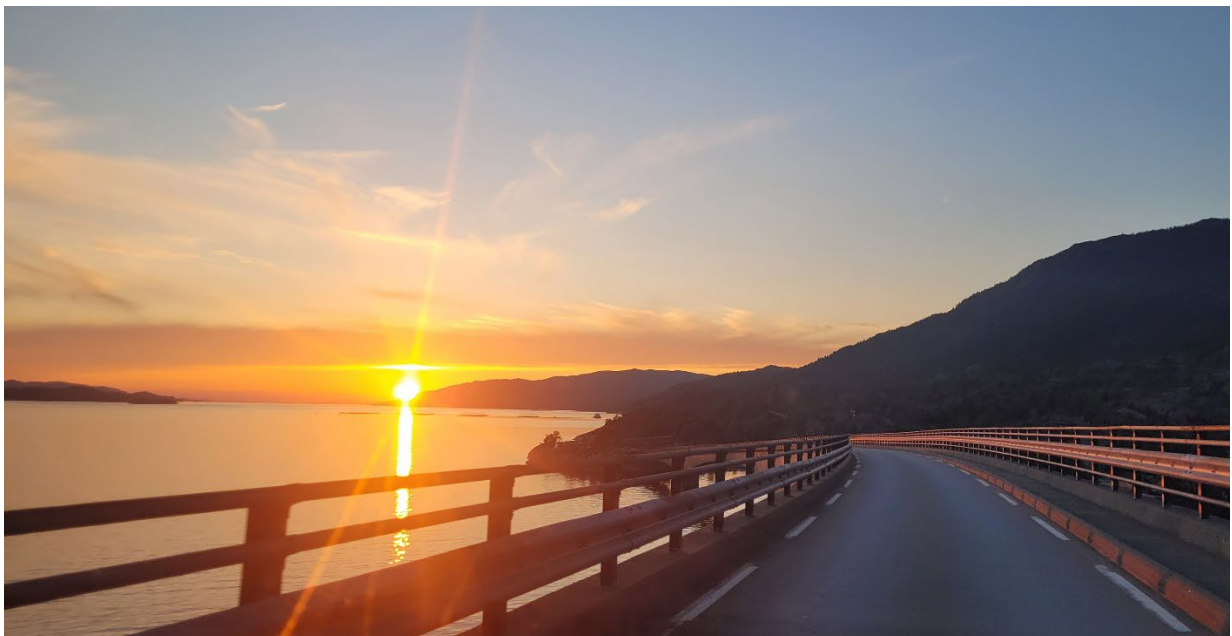
3.3 Kommunikasjon og infrastruktur

Det har i mange år vorte arbeidd for å få på plass ei bru mellom Sandnes og Duesund. Eit fast og døgnope samband over Masfjorden vil styrke felles bu- og arbeidsmarknaden for Masfjorden kommune og Gulen kommune. E39 er det viktigaste vegsambandet som knyter Masfjorden til Sogn i nord og Bergensområdet i sør. Når E39 er stengt over Romarheimsdalen, eller mellom Eikefettunnelen og Jernfjelltunnelen, må all trafikk sør/nord gå via fylkesveg 570 og 571 og fjorden må kryssast med kabelferja.

Lange avstandar og dårlege tilbod for mjuke trafikantar, gjer at mange må køyra til og frå daglege gjeremål. Det er gjort ei rekkje punktutbetringar langs vegnettet som betrar sikttilhøva og legg til rette for møteplassar. Lite midlar på fylkesnivå, gjer at kommunen truleg også framover må ta ei aktiv rolle for å utbetra vegane. Mange pendlar til arbeidsplassar i nabokommunane og god flyt på vegen er viktig for at dei skal velja å flytta til, eller verta buande i Masfjorden.

Masfjorden er godkjent som trafikksikker kommune og det er utarbeida eigne retningslinjer for tilsette sin ferdsel i trafikken. Svært mange stader deler bilar, syklistar og fotgjengarane den same smale vegen og sjølv om det jamleg vert gjort utbetringar, så er det rimeleg å tru at haldningsarbeid også framover er viktig for å halda tal ulykker nede.

Stadig fleire varierer mellom heimekontor og fysisk oppmøte på arbeidsplassen. God mobildekning og godt utbygd fibernett er avgjerande for å sikra fleksible løysingar for innbyggjarane. Dette er også kritisk for at eldre kan bu heime og vera trygg på at dei får kontakt med hjelpeapparatet ved behov.

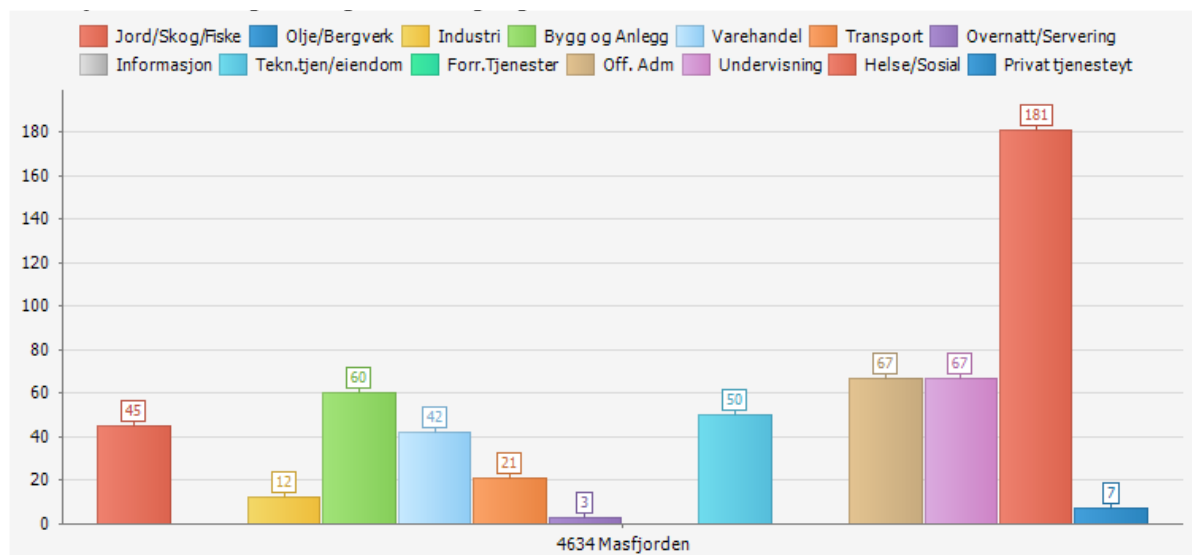
3.4 Næringsliv

Masfjorden er i stor grad ein pendlarkommune, der nær 400 personar pendlar ut av kommunen (48 prosent av arbeidstakarane) og i underkant av 150 personar pendlar inn. 18 prosent pendlar til anlegga i Sløvåg og Høyanger, medan 12 prosent pendlar sørover mot Bergen.

Det er stor overvekt av offentlege arbeidsplassar i kommunen. Av private næringar, så er hovudvekta innanfor bygg og anlegg, varehandel og jord/skog/fiske.

Gulen og Masfjorden Utvikling as er kommunane si rådgjevingsteneste for arbeid med næringsutvikling. Dei tilbyr gratis hjelp til verksemder i oppstartsfasen, formidlar kontaktar og hjelper på anna vis.

Masfjorden kommune har gode kraftrelaterte inntekter. I 2023 utgjorde inntektene om lag 20 prosent at det totale inntektsgrunnlaget. Dei store vasskraftressursane er eit resultat av både store fjellområde og store nedbørmengder. Sjølv om vasskraftressursane i stor grad er utbygd, er dette ei ressurs som er fornybar og som truleg får stor verdi også framover.

Figur 2 Tabell som viser tal sysselsette i utvalde næringar i Masfjorden i 2023. Kjelde: kommuneprofilen.no

3.5 Beredskap

Masfjorden kommunestyre vedtok i februar 2025 heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse for kommunen. Gjennom arbeidet er det identifisert ei rekke tiltak for å redusera risikoen for uønskte hendingar.

Kommunen er vertskap for det interkommunale selskapet Gulen og Masfjorden Brann og Redning (GMBR), som sikrar eit tenleg vaktssystem. I tillegg til brann og redning er helseberedskap viktig, både i høve større hendingar, men også i høve spreidd busetnad og mange eldre åleinebuande. Sikring av straumforsyning til kritisk infrastruktur, og auka batterikapasitet på viktige basestasjonar er med på å redusera sannsynet for bortfall av elektronisk kommunikasjon.

Det er fleire i Masfjorden enn elles i landet, som får drikkevatt frå vassverk som leverer vatn med høg stabilitet. Godt vatn og sikker levering er viktig for beredskap, men også for god folkehelse.

Heimevernet vil i Masfjorden kommune kunne møta med eit mannskap på over 100 innan 24 timar etter at det vert retta spørsmål om hjelp. Heimevernet er sjølvforsynte med transport, leiding, samband, forsyning og forpleiing.

3.6 Klima- og naturkvalitetar

Temperaturen stig og dette medfører endringar i klimaet, som igjen har konsekvensar for mellom anna naturmangfald, matproduksjon, helse og infrastruktur. Også i Noreg og lokalt i vår kommune må me gjera det me kan for å redusera klimagassutsleppa, og rigge oss for endringane. Det grønne skiftet handlar om korleis Noreg skal verta eit lågutsleppsland innan 2050. Norske skogar bind betydeleg mengde CO₂, og aktivt skogbruk kan såleis bidra til å redusere utsleppa.

Det er stor semje mellom innbyggjarane i kommunen om at naturkvalitetane er noko av det dei set mest pris på ved kommunen sin og at desse må sikrast framover. I samband med NVE sitt forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land ga Masfjorden kommunestyre i 2019 følgjande uttale:

- Masfjorden kommune seier nei til å ha vindkraft i Nordhordland og Gulen, og ber om at OED tek heile område 18 ut av endeleg rammeplan.
- Masfjorden kommune kjem ikkje til å dispensere frå arealdelen til kommuneplanen ved ein eventuell konsesjonssøknad

Masfjorden kommune er ein del av Nordhordland UNESCO Biosfæreområde. I UNESCO sitt biosfæreprogram er viktige stikkord kunnskap og dialog. I Nordhordland ønskjer me å leggja til rette for at biosfæresatsinga skal fungera som ein samarbeidsarena for å få til ei kunnskapsbasert og berekraftig utvikling. Det krev arbeid på tvers av både fagfelt og sektorar for å lukkast.

4 Medverknad

Planprogrammet la opp til stor grad av medverknad og det har vore gjennomført grendemøte, møte med dei kommunale råda, næringslivet, frivillige organisasjonar, formannskapet og kommunestyret.

Opplegget for møta har vore bygd over same mal, men med tilpassingar til dei ulike målgruppene. Deltakinga har variert, men uavhengig av tal deltakarar, har det vore mange gode diskusjonar kring viktige tema som bustad, lokalmiljø, kommunikasjon, arbeidsplassar/næringsliv, tenesteproduksjon med vidare.

I all hovudsak er innbyggjarane godt nøgde med kommunen sin. Samstundes vert det peika på fleire utfordringar for åra framover. Døme på spørsmål som går igjen er:

- Kva vil dei demografiske endringane kunne føra til?
- Kor tid kjem brua som kan knyta kommunen tettare saman?
- Kva med betre vegar og kollektivtilbod?
- Korleis får me bustader som ungdommane har råd til?

Variert natur og god tilgang både til sjø og fjell, vert trekt fram som noko av det beste med å bu i Masfjorden. Fleire ønskjer seg likevel betre tilgang til sjø og høve til båtplass og naust.

Det er ønskje om liv i alle grender, men samstundes ei forståing for ein senterstruktur som peikar på kva ein skal leggja til rette for i dei ulike sentra.

I dag er det oppvekstsenter med barnehage og grunnskule (1.–10. klasse) på Sandnes, Nordbygda og på Matre. Nokon er opptekne av å vidareføre dagens oppveksttilbod, medan andre peikar på låge barne- og elevtal og meiner det særleg for ungdomstrinnet bør vurderast endringar i organiseringa av oppvekstsentera.

Det frivillige arbeidet står sterkt i kommunen og det vert lagt ned mange dugnadstimar i dei ulike bygdene. Kommunen har oppretta eiga stilling som koordinator for det frivillige arbeidet og mange trekkjer fram kor viktig det er at kommunen og frivillige jobbar i lag for å få ting til.

Mange melder om gode kommunale tenester. Særleg kulturskulen og helsetilboda får ros. Til liks med mange andre kommunar, har Masfjorden utfordringar med å få tilstrekkeleg kvalifiserte fagfolk i ulike stillingar. Større variasjon i bustadtilbod, leigebustader, «prøvebustader» er av fleire løfta fram som tiltak for å gjera det enklare å rekruttera utanfrå.

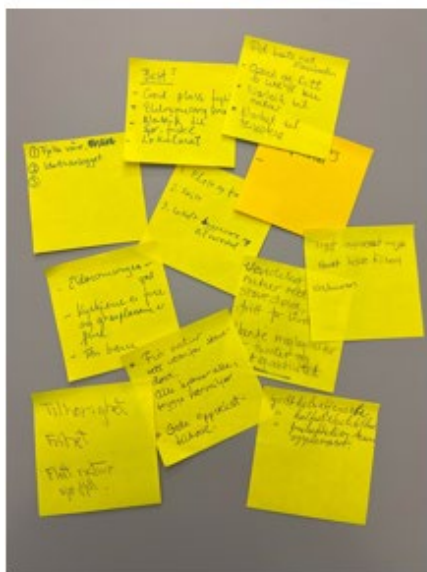
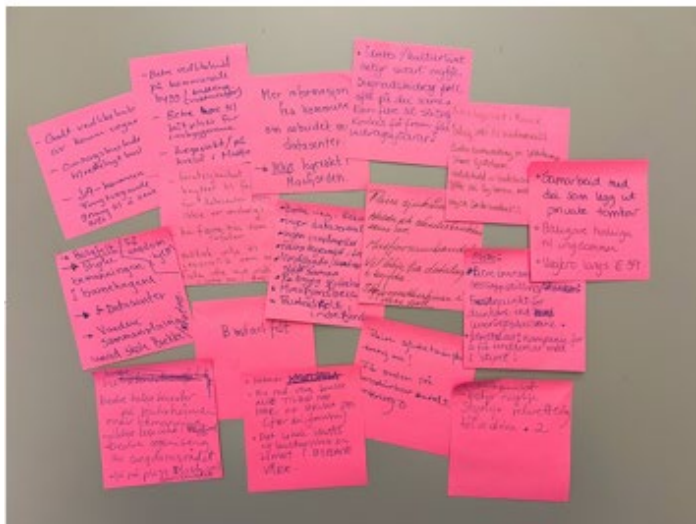
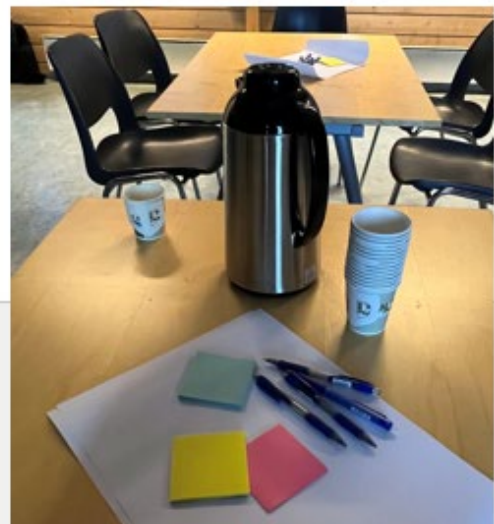
Næringsaktørane er opptatt av tenlege areal til ulik næringsverksemd. Det er også ønskjeleg med større næringsområde der fleire aktørar kan etablere seg tett på andre. Mellom anna trekkjer fleire fram Risnes som eit område som ligg tett nok på Sløvåg i Gulen til at ein kan få til næringsetablering som stør opp kring det som alt finns i området. Andre viktige område som er nemnt er Matre, Haugsdalen, Haugsværdalen, Krossleitet, Hosteland, Reknes, Kvamme, Kvingo og Einestrand.

Kva er best med Masfjorden?

13 responses

natur og friluftsliv
fjord og fjell
potensiale
natur
ski anlegg
god plass
fjell
kulturskolen
felleskap
hosteland
sjøen

5 Masfjorden – framover mot 2035

Samfunnsdelen skal setja retning og dei lange linjene for utviklinga i kommunen. Dette skjer gjerne gjennom visjon, mål og strategiar, som byggjer på kunnskap, og relevante utgreiingar og innbyggjarmedverknad. Mange samfunnsutfordringar krev heilskapleg og tolmodig innsats, og det er difor viktig at kommunen held fast på ei ønska retning for utvikling, gjerne over fleire kommunestyreperiodar.

Samfunnsdelen gjev grunnlag for å jobba overordna og heilskapleg og på tvers av fagområde. Planen bør difor ikkje vera for detaljert eller sektorspesifikk, men ta utgangspunkt i samfunnsperspektivet. Gjennom ulike temaplanar og sektorplanar kan planen følgjast opp med konkrete tiltak og handlingsplanar.

Både administrasjonen og kommunestyret skal styra etter samfunnsdelen. Difor må planen ha tydlege prioriteringar og god samanheng frå overordna visjonar og til den konkrete økonomiplanlegginga.

Masfjorden kommunestyre vedtok i 06.09.2002 visjonen

Masfjorden kommune – ein kommune me er stolte av

Visjonen står seg godt. Den viser ambisjon om ein innovativ kommune som ser moglegheiter, leiar etter gode løysingar og evnar å rigga seg for nye tider. Bygdene utviklar seg til inkluderande og livskraftige lokalmiljø som gjer det attraktivt å busetja seg, drive næringsutvikling og bidra i nærmiljøet.

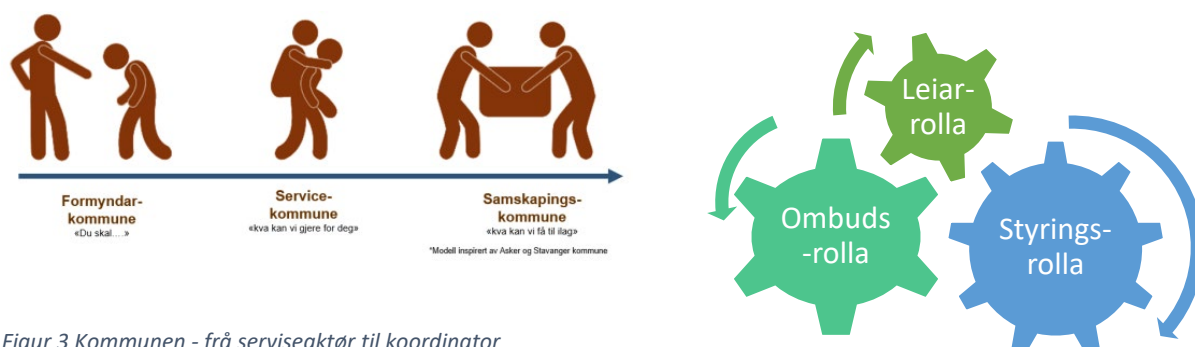

5.1 Kommunen som samfunnsutviklar

Kommunane har tradisjonelt vore ein serviceaktør som har levert tenester. Dei komplekse utfordringane som me står overfor framover, krev at kommunane tar ei aktiv rolle som samfunnsutviklar.

Kommunen har ei leiarrolle, der dei set retning for utviklinga i kommunen og ei styringsrolle der dei gjer vedtak og sikrar gjennomføring. Folkevalde har i tillegg ei viktig ombudsrolla som bindeledd til innbyggjarane.

Kommunen vert slik i større og større grad eit tannhjul som koordinerer og sørgjer for god samhandling med ulike aktørar.

Figur 3 Kommunen - frå serviseaktør til koordinator

Også dei kommunale eininga må samarbeida på nye måtar. Planlegging av nye bustadområde må for eksempel sjåast i samanheng med tenesteproduksjon, kommunikasjon, næringsliv, kultur, idrett og friluftsliv.

Press på kommunale tenester, kombinert med krevjande ressurssituasjon, krev nye måtar å løysa oppgåvene på. Kommunen skal framleis utøva mynde, driva god service og yta faglege gode tenester, men me må også driva på ein måte der det er rom for enkeltpersonar og organisasjonar å bidra, både med å identifisera behov, men også med å finna løysingar og gjennomføra tiltak.

Digitale løysingar og bruk av ny teknologi vert stadig viktigare, både i kommunikasjon med innbyggjarane og i tenesteproduksjon. Samstundes er det viktig å sikra at dei som ikkje kan nytte seg av slike løysingar også vert tatt i vare på ein god måte.

Masfjorden har næringsaktørar i ulik storleik, men ingen store hjørnesteinsbedrifter som dei kan lene seg på. Dette gjer at det er nødvendig at kommunen tar ei større rolle for utviklinga av kommunen enn kva som er vanleg i mange andre kommunar. Samstundes gjer dette at samspelet mellom kommune, næringsliv og lokalmiljøa er tette og me kan få ting til i lag.

5.2 Masfjorden i 2035

I Masfjorden bur alle innbyggjar godt og har gode kvardagsliv i helsefremjande lokalmiljø

I Masfjorden tar innbyggjarane ansvar for eiga helse, og for at dei har ein bustadsituasjon som gjer at dei kan leve gode sjølvstendige liv

Prinsippa om universell utforming er lagt til grunn ved all planlegging, nybygging og utbetringar slik at så mange som mogleg kan delta i samfunnet på ein likeverdig måte

I Masfjorden har me ein tenleg infrastruktur som bind kommunen saman og som sikrar god beredskap

I Masfjorden legg me til rette for små og store næringsaktørar ved å ha tilgjengelege areal på rett plass, god og effektiv forvaltning og tenleg infrastruktur

Masfjorden kommune er ein attraktiv, open og endringsvillig organisasjon som heiar fram gode initiativ og leverer gode tenester

Masfjorden kommune bidrar til å redusere Noreg sine klimautslepp og forvaltar naturkvalitetar/-ressursar til beste for noverande og komande generasjonar gjennom god balanse mellom vern og utvikling

5.2.1 Lokalmiljø me er stolte av

Me skal utvikla kommunen slik at Masfjorden også for seinare generasjonar vert ein attraktiv stad å bu. Dette krev auka satsing på etablering av ulike typar bustader som gjer det mogleg for unge å etablera seg og for eldre å kunne verta buande i eigen bustad lenger.

Vidare ønskjer me å vidareutvikla bygdene gjennom å leggja til rett for noko fortetting, gode møteplassar for alle aldersgrupper og gode vilkår for vidare utvikling av idretts-/kulturtilbod.

Tilgang til fjord og fjell er viktig for folkehelsa og for attraktiviteten til kommunen. Det må vera eit mål å leggja til rette slik at alle har tilgang til sjøen i rimeleg nærleik til der dei bur, samstundes som naturverdiar og strandsona vert tatt i vare.

I Masfjorden bur alle tett på naturen. Løyper, stiar/tråkk og snarveggar er viktig for å kunne vera aktive i dagleglivet. God infrastruktur tettast på der folk bur, bør i så stor grad som mogleg vera tilgjengeleg for alle. Folk i Masfjorden er opptatt av å kunne bruka fjorden, og tilrettelegging av fjorden som ferdselsåre er viktig for både rekreasjon og nytte.

Dugnadsarbeid og anna frivillig arbeid står framleis sterkt i Masfjorden. Denne type arbeid er viktig både for å få gjort arbeid kommunen ikkje har ressursar til, i samband med beredskapsarbeid, men også for å styrkja samhaldet i lokalmiljøa.

Om lag halvparten av arbeidstakarane pendlar ut av kommunen. God mobil- og fiberdekning gjer at fleire kan utføra arbeid heimanfrå. Dette frigjer tid for den enkelte og aukar fleksibiliteten. Samstundes er det eit klart mål om næringsutvikling lokalt som aukar sysselsettinga lokalt og reduserer utpendling.

Arealplanen (2019) definerer ein senterstruktur der Sandnes er kommunesenter, Hosteland og Haugsvær er lokalsenter og Matre er nærsenter. I samband med rullering av arealplanen bør det gjerast ei ny vurdering av senterstrukturen.

Me skal vidareutvikla bygdene, styrkja lokalmiljøa og syte for gode kvardagsliv ved å:

leggja til rette for større variasjon i bustadtilbod i og tett på senterområda gjennom nye buformer med fellesskapsløyser og høve til å «prøve-bu»

styrkja tilgang til sjø for fastbuande, gjennom tilrettelegging av naust, båtplassar, vinteropplag, slipp m.m, både for sjøeigedomar og fellesanlegg der dette er naturleg

satse på idrett og nærfriluftsliv tett på der folk bur gjennom etablering av ulike idrettsanlegg, tilgjengelege stiar, snarveggar, møteplassar, gapahukar m.m

leggja til rette for gode innandørs og utandørs møteplassar for ungdom

Satse på helsebringande tiltak ved å vidareutvikle bassengtilbodet med terapibad og badstove

utvikle aldersvenlege og inkluderande lokal- og nærsenter som tek i vare ulike aldersgrupper

leggja til rette for frivillige arbeid og stimulera til dugnadsarbeid og inkludere eldre og andre utanfor arbeidslivet, som ein ressurs i det frivillige arbeidet

involvera innbyggjarane i utviklingsprosessar

redusera økonomiske og kulturelle barrierar for deltaking og auka satsinga på kultur og opplevingar

5.2.2 Næringsliv me er stolte av

Bygder og tettstadar i distrikts-Noreg er i stor grad skapt med utgangspunkt i lokale ressursar. Dette gjeld både primærnæringar som landbruk, fiske og bergverk, eller næringsverksemdar som er bygd opp kring god tilgang på vatn/straum.

I Masfjorden kommune er det mange lokale bedrifter, butikkar, entreprenørar, handverksbedrifter, havbruk og andre næringsaktørar, som samla sett betyr mykje for verdiskapinga og for lokalsamfunnet.

Nye næringsareal bør i størst mogleg grad etablerast i nærleiken av eksisterande næringsområde og der det vil kunne gi synergieffektar ved at det er lettare å etablere samarbeid på tvers av fag og verksemdar. Ved rullering av arealplanen må nye, og utviding av eksisterande næringsareal, vera eige tema.

Landbruket i Masfjorden består i hovudsak av tradisjonelle vestlandsgardar med saue- og storfehold som dominerande driftsformer. Krav til nye driftsformer gjer at primærnæringane er under press. Samstundes søker stadig fleire unike opplevingar med natur tett på. Masfjorden bør såleis ha potensiale til å utvikla reiselivsnæringa med turar i fjellområda, sjøliv og overnatting.

Masfjorden har noko fiskeoppdrett i sjø. Fokus på god fiskehelse og løysingar som reduserer fiskelus, rømming og forureining i fjorden, gjer at dette er ei næring som kan ha gode vilkår for vekst i Masfjorden.

Masfjorden har god tilgang på straum og det ligg såleis godt til rette for etablering av nye næringar innanfor det grønne skiftet.

Vedtak skal byggja på eit godt kunnskapsgrunnlag og brei innbyggjarmedverknad. Natur, miljø, lokalsamfunn og andre samfunnsinteresser skal vere grundig vurderte før endeleg avgjerd.

Me skal vidareutvikla næringslivet ved å:

samarbeida med omkringliggjande kommunar for å bidra til vekst i næringslivet og styrkja regionen som eit felles bu- og arbeidsmarknad

samarbeida med omkringliggjande kommunar om desentralisert utdanningstilbod, tilrettelegging for lærlingar og praksisplassar

leggja til rette for aktiv og god drift innan primærnæringane og stimulera til omstilling og vekst av dei kulturbaserte næringane, til dømes reiseliv, opplevingar, ulike overnattingstilbod, «Inn på tunet» og lokal matproduksjon

leggja til rette for liv og aktivitet i eldre gardshus

leggja til rette for næringsetablering som er knytt opp mot dei ressursane ein finn i Masfjordlandskapet, som vasskraft, reiseliv, landbruksprodukt og energikrevjande næringar, til dømes datasenter

leggja til rette for fornybar vasskraftproduksjon frå både store og små kraftverk

ta vare på naturen i fjella. Det er difor ikkje ønskjeleg å setje av areal eller leggja til rette for vindkraft i fjellområda våre.

styrka verdiskapinga i kommunen ved å støtta opp om berekraftig og attraktive primærnæringar som hav, jordbruk og skogbruk. Leggja opp til fleksible løysingar for dei som ønskjer å utvikle næringsverksemdar.

stø opp om initiativ som fremjar reiselivsnæringa og lokale attraksjonar

sørgje for gode rammevilkår som gjer det attraktivt å etablera seg og driva næring i kommunen

sikra ei utvikling der transport på sjø og bruk av sjøareal vert sett i samanheng med aktivitet på land, særleg i samband med næringsutvikling, men også for å styrkja kultur- og aktivitetstilbodet

5.2.3 Tenester me er stolte av

Det er godt over 300 tilsette i Masfjorden kommune. Desse jobbar innanfor ei rekkje fagområde og sørgjer for at innbyggjarane får gode tenester.

Masfjorden kommune er del av IKT-samarbeidet i Nordhordland. Skjemaløysing, digital tryggleik og dokumentasjonsforvaltning er viktig, samstundes som kommunikasjon til innbyggjarane er mogleg å lesa/lytta/forstå for alle.

Det har lenge vore eit overordna mål om å ha likeverdige tilbod for skule og barnehage i alle tre oppvekstområda. Tal born og unge går nedover og kommunen må diskutere korleis tilbodet på oppvekstområdet skal vera framover. Folkehelsebarometeret 2025 viser at trivsel på skule for 10.klasse, er noko lågare (73 prosent) enn fylket (81 prosent) og Noreg (83 prosent). Oppvekstbarometeret 2025 viser at også på 7.trinn er trivsel lågare enn både fylket og landet (73 prosent mot 83 og 84 prosent). Eitt forslag til tiltak som har vore diskutert på fleire medverknadsmøter er om det er tid for å vurdere oppvekstområdet på ny. Ein reduksjon i tal ungdomsskular, vil kunne gje eit større miljø for ungdomane våre og truleg og gjera det enklare å rekruttere kvalifiserte tilsette. Ei slik endring må eventuelt sjåast i samanheng med kollektivtilbodet, baserast på kunnskap og utgreiningar og gjennomførast i tett dialog med involverte.

Oppvekstbarometeret 2025 viser at berre 18 prosent av borna går i barnehagar som oppfyller krava til både grunnbemanning og pedagogisk bemanning. Dette er langt lågare enn fylket (83 prosent) og også lågare enn landet (64 prosent). Eit tiltak her kan vera i tidleg fase å tilby elevar i grunnskulen arbeidstrening i yrke det er naturleg å rekruttere til i kommunen.

Innbyggjarane i Masfjorden er i all hovudsak nøgde med tenestetilbodet innanfor helse og omsorg. Mange fleire eldre, bustader som er dårleg tilrettelagde, auka press på midlar og vanskelegare tilgang på kvalifiserte tilsette, gjer at det er trong for å tenkja annleis i høve tenestetilbodet. Framover vert det viktig å sjå på korleis ein kan mobilisere frivillig sektor i tenesteproduksjonen og ta i bruk teknologi der det er tenleg.

Samstundes er det viktig at innbyggjarane tek ansvar for eige liv. Det gjeld både i høve helsa, men også sikre seg ein bustad som dei kan leve sjølvstendige liv lengre.

Me skal vidareutvikla tenestene slik at dei møter nye behov ved å:

- utvikla eit tenestetilbod og strukturar tilpassa det økonomiske handlingsrommet.

- vurdere tal oppvekstsenter for å sikre eit godt oppvekstmiljø for borna og eit attraktivt arbeidsmiljø som rekrutterer gode fagfolk

- ha ein open, respektfull og endringsvillig organisasjon som jobbar saman for utvikling og vekst i samarbeid med innbyggjarar, næringsliv og frivillige organisasjonar

- digitalisere tenestene i tråd med utviklinga elles i samfunnet slik at det det vert ein enklare og tryggare kvardag for folk

- oppmoda innbyggjarane om å ta ansvar for eiga helse og for ein bustadsituasjon som gjer at ein kan leve gode sjølvstendige liv

- vera pådrivar for auka samhandling mellom ulike private og offentlege aktørar

vera tilgjengeleg og tillitsskapande

vidareutvikla interkommunalt samarbeid der dette er tenleg

vidareføre satsinga på å vera ei god lærebedrift for lærlingar

5.2.4 Kommunikasjon og infrastruktur me er stolte av

Fjorden har alltid vore viktig for innbyggjarane i Masfjorden. Det har vore arbeidd med utgreiing og planlegging av ferjefri kryssing av Masfjorden over fleire tiår, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Reguleringsplan for hengebru vart godkjent av kommunestyret 28.11.2017 og dei siste åra har det vore arbeidd med eit nytt flytebruprosjekt. Prosjektet er godkjent av Kommunal- og distriktsdepartementet som ferjeavløysingsprosjekt.

Ferjefri kryssing vil ha stor verknad for vidare utvikling av kommunen, både når det gjeld tenesteproduksjon, attraktivitet for å bu og drive næring, sikker beredskap og samhandling med nabokommunane. Realisering av prosjektet har difor framleis høg prioritet og vil vera det viktigaste målet også i denne samfunnsplanen.

Dei siste åra er det gjennomført ei rekke utbetringar langs fylkesveg 570 som har resultert i betre framkomst og flyt i trafikken.

I 2023 vart Masfjorden kommune godkjent som trafikkisikker kommune. Dette markerer et viktig skritt i arbeidet med å sikra tryggleik for mjuke trafikantar i trafikken.

God mobil- og fiberdekning er avgjerande for at fleire kan arbeida heimanfrå om tilhøva elles legg til rette for det. Det er også avgjerande for å kunne nytta ulike løysingar innanfor velferdsteknologi og for god og sikker beredskap.

Me skal arbeida for ein tenleg kommunikasjon/infrastruktur /beredskap ved å:

Halda fram arbeidet med å få etablert bru mellom Sandnes og Duesund

Sikre gjennomgåande ruter i kollektivtilbodet og føreseielege og oftare avgangar på kabelferja (medan me ventar på bru)

Sikre betre kollektivtilbod for deltaking i kultur og idrettsaktivitetar på ettermiddag og kveldstid.

Sikra stabil og god tilgang på mobil- og fibernett i alle delar av kommunen

Arbeida for eit vegnett som er trygt og effektivt.

Styrkja bu- og arbeidsmarknaden i Masfjorden og Gulen gjennom innkortingar av Fv 570 mellom Sandnes og Andåskrysset E39

Leggja til rette for at fjorden i større grad kan nyttast som ferdselsåre for nyttetransport og rekreasjon.

Sikra gode tilbod for mjuke trafikantar særleg i og rundt oppvekstsentera

Utvikla ein samanhengane robust beredskapsstruktur på lokalt nivå som omfattar viktige kulturmiljø og tek i vare trong tilfluktsrom, kompetansesenter for brann- og redningsstyrken, brannstasjonar m.v.

5.2.5 Natur me er stolte av

Masfjorden har vore, og er, rikeleg velsigna med vatn. Dette har lagt grunnlaget for kraftproduksjon som sikrar kommunen eit godt inntektsgrunnlag, stort naturmangfald og flotte kulturlandskap.

Store, samanhengande natur- og friluftsområde er ein kvalitet som det er viktig å forvalte i eit berekraftig perspektiv. Svært mange bur langs den lange sjølinja og sjøen har tradisjonelt vore viktig, også som ferdselsåre.

Presset på arealet er lite i Masfjorden, men det er likevel viktig at etablering av bustad- og næringsområde vert plassert slik at det vert minst mogeleg naturinngrep.

Auka satsing på gange og sykkel er positivt både for klimaet og for folkehelsa. Det same er skånsam tilrettelegging av stiar, snarvegar og tråkk som gjer det enkelt å kome seg ut i naturen.

Gjennom innkjøp, ny bruk av eksisterande bygg, næringsutvikling og samlokalisering, kan kommunen ta aktive grep for å redusere lokale klimagassutslepp.

Heilskapleg og langsiktig planlegging er viktig for å sikra natur for framtidige generasjonar, samstundes som det er rom for utvikling av samfunnet.

For mykje vatn er utfordrande og endringar i klimaet vil føra til ein større risiko for uønskte hendingar, i hovudsak knytt til skred, flaum og prognose for auka havnivå. Kommunen må i si planlegging ha auka merksemd på tiltak som reduserer klimagassutslepp og klimaendringar og samstundes ta høgde for desse endringane og planleggje for å minimera skade på miljø, materiell og liv og helse.

Me skal forvalta naturen vår og naturmangfaldet ved å:

- unngå nedbygging av viktige større samanhengande natur- og friluftsområde og i minst mogleg grad omdisponera karbonrike areal som til dømes myr og skog med høg eller svært høg bonitet.

- verna om naturmangfald på land og i sjø

- verna om dyrka mark og stimulerer til god skjøtsel av viktige kulturlandskap

- ta omsyn til klimarelaterte farar og klimaendringar ved utbygging

- redusere kommunen sine klimagassutslepp ved å stille krav i samband med offentleg innkjøp

- auke bruk av fornybare energikjelder i offentlege bygg

- nytta ressursane på måte som bidreg til berekraftig utvikling og som reduserer klimaendringar og konsekvensane av desse.

6 Arealstrategi

Arealstrategien er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen i kommuneplanen. Den fastset hovudprinsipp for kommunen sin langsiktige arealbruk og legg føringar for kommuneplanen sin arealdel. Medan kommuneplanperioden er 12 år, vil arealstrategien sjå på utviklingstrekk som strekk seg 20-30 år fram i tid. Dette er naudsynt for å sikre berekraftig utvikling og føreseielege rammer.

Samfunnsplanen med langsiktig arealstrategi inneber verdival og avveging av ulike interesser. Målet er at Masfjorden skal ha ei utvikling som gir gode kvardagsliv for innbyggjarane og gode vilkår for næringslivet. Det er ønskje om vekst og utvikling i bygdene. Samstundes skal me ha ein arealpolitikk som tar vare på natur- og kulturverdiar til komande generasjonar. Det er eit politisk mål å leggja til rette for ein vekst som gjev god utvikling i kommunen og arealplanen skal difor dimensjonerast ut i frå ein vekst på 1,0 prosent.

Det er den nasjonale politikken som legg føringar for regional og kommunal planlegging, og det er opp til kvar enkelt kommune og region å tilpassa seg føringane og sikra at planlegginga leverer god kvalitet i tråd med forventingane.

Arealforvaltinga er kommunen sitt viktigaste verktøy for å bidra til å løysa desse utfordringane og for ønskt folkevekst. Dette kan for eksempel vera korleis kommunen legg til rette for at folk kan bu lengre heime i gode bustader, tilgang til friområde, gode areal for næringsutvikling og raskare reisetid til og frå kommunen.

Kva betyr dette for Masfjorden?

Kommuneplanen sin samfunnsdel er vårt svar på korleis me skal utvikla kommunen vår i tråd med gjeldande føringar og ut i frå våre lokale føresetnader. I planprogrammet til samfunnsplanen er det vist til tema- og utviklingsområde som kommunen vil ha særleg fokus på ved rullering av arealplanen:

- Bustad og lokalmiljø
- Kommunikasjon og infrastruktur
- Næringsliv
- Beredskap
- Klima- naturkvalitetar

6.1 Føringer for arealdelen

For å styrkja vedtatt senterstruktur, skal vidare utbygging i all hovudsak skje ved noko fortetting i og tett på sentra. Kopling til eksisterande infrastruktur og kollektivtilbod skal vektleggast høgt.

Utviklinga av kommunen skal sikra helsefremjande lokalmiljø som legg til rette for gode sjølvstendige kvardagsliv.

Samfunnstryggleik og beredskap skal vera førande ved rullering av kommuneplanen sin arealdel.

Unngå nedbygging av jordbruksareal og viktige natur- og kulturområde

Leggja til rette for eit meir differensiert bustadtilbod, både når det gjeld bustadtypar, organisasjonsform og finansiering.

For å sikre liv i bygdene skal det leggjast til rette for spreidd busetnad og ny bruk i gamle bygg.

Setje av areal til vidare utvikling av idrettstilbod, som til dømes fleirbrukshall.

Setje av areal til nødvendig infrastruktur, som t.d. miljøstasjon og innkorting av FV570 Masfjordnes – Andås (E39)

Styrkja tilgang til sjø for fastbuande, gjennom tilrettelegging av naust, båtplassar, vinteropplag, slipp m.m.. både for sjøeigedomar og fellesanlegg der dette er naturleg.

Realisering av Masfjordbrua har 1. prioritet. Medan me ventar på brua må det leggjast til rette for hyppigare avgangar på kabelferja og fast timetabell.

Fortsetja arbeidet med punktutbetring langs vegnettet og styrkja arbeidet med Trafikksikker kommune, særleg rundt skulane.

Mobil- og fibernett må sikrast i alle deler av kommunen.

Leggja til rette for næringsetablering som er knytt opp mot dei ressursane ein finn i Masfjordlandskapet, som vasskraft, reiseliv, landbruksprodukt og energikrevjande næringar, til dømes datasenter

Utvida eksisterande næringsareal, til dømes på Rekneset, Risnes, Kvamme og Kvingo med fleire, og etablera nye som i størst mogleg grad stør opp kring etablert næring og der det vil kunne gi synergieffektar ved at det er lettare å etablere samarbeid på tvers av fag og verksemdar.

Stimulera til omstilling og vekst innan primærnæringane og dei kulturbaserte næringane, som til dømes reiseliv, «Inn på tunet» og lokal matproduksjon.

I samband med rullering av arealplanen skal det gjerast ei vurdering om gjeldande arealføremål til utbygging skal vidareførast og om nye skal leggjast inn.

Det er ikkje ønskjeleg å setje av areal eller leggje til rette for vindkraft i fjellområda våre.